

Tjänsteutlåtande

Utfärdat: 2024-01-26

Diarienummer: N608-3238/23

Handläggare: Christoffer Skageby

E-post: annika.loven@forskola.goteborg.se

Kommunfullmäktiges uppdrag om omsorg på obekväm arbetstid

Förslag till beslut

1. Förskolenämnden beslutar att utifrån nuvarande förutsättningar organisera om de fem befintliga enheterna till två större dygnet runt enheter på Kapellgången 8 och Prästvägen 6 samt två kväll- och helgenheter på Gånglåten 31 och Salsavägen 47 samt förklara uppdraget som slutfört.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

I Göteborgs Stads budget för 2023 fick förskolenämnden i uppdrag att öppna ytterligare en enhet för omsorg på obekväm arbetstid. Idag finns det fem enheter fördelat över stadens alla utbildningsområden. Omsorg på obekväm arbetstid erbjuds under vardagar mellan klockan 19 och 06 samt under helger. 58 förskolebarn och 32 skolbarn är idag inskrivna ej inräknat barn med skyddade personuppgifter. Skolbarn kan ha rätt till skjuts till och från adressen där de vistas i samband med omsorg på obekväm arbetstid.

Förvaltningen har under året genomfört en översyn av befintlig verksamhet för att kunna utläsa konsekvenser av eventuell ökning från dagens fem enheter samt kartlägga verksamhetsbehov i förhållande till gällande lagar och förordningar. Kartläggningen visar en möjlighet att organisera om befintlig verksamhet till två större dygnet-runt förskolor samt två kväll- och helg förskolor för att kunna tillgodose fler platser. Vid utökning med en ny enhet blir konsekvenser att hinder som finns i nuvarande organisation kvarstår. Hinder som handlar om arbetstid och arbetsmiljö samt begränsningar i lokalerna för några av enheterna samt svårigheter att säkerställa barnen och personalens trygghet under lång tid av ensamarbete.

Vid ett eventuellt beslut om ändring av organisationen kommer enhetlig kommunikation gå ut till alla berörda parter.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förändring till färre men större enheter prognosticeras ge en totalkostnad på 19,1 miljoner kronor under 2024. En organisationsstruktur med mindre och fler enheter inklusive en till ny enhet skulle för 2024 kosta 20,7 miljoner kronor. Kostnaden per plats bedöms vara lägre utifrån förslaget om en ny modell för omsorg på obekväm arbetstid. Större enheter kan göra att kostnaden per barn minskar till 120 tusen kronor från 173 tusen kronor gentemot om nuvarande struktur behålls samt utökning med en ny enhet. En förändrad

organisationsstruktur kan komma att minska behovet av vikarier, leda till en lägre sjukfrånvaro och även fortsättningsvis erbjuda heltidstjänster.

Lokalen vid Sommarvädersgatan som idag nyttjas för verksamhet på obekväm arbetstid kan lämnas vid övergång till större dygnet runt förskolor och därmed minska förvaltningens hyreskostnad om cirka 326 tusen kronor per år.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Vid beslut om förändring av organisering för omsorg på obekväm arbetstid ger det möjligheter för barnen att träffa fler kompisar i samma ålder samt att barnen kan delas in i åldersgrupper vid exempelvis lek och läxläsning. Med större enheter med fler personal per enhet kan personalsäkerheten och vuxennärvaron öka. I barnkonsekvensanalyserna framkommer det att en eventuell ändring av organisationen kan leda till en omställning för enskilda barn i verksamheterna där det kan bli effekter som ökad vistelsetid, förlängda resvägar och möten med nya pedagoger. Möjliga effekter som framgår av barnkonsekvensanalyserna är att en ändrad organisation kan medföra ökad oro för enskilda barn. För att möta oron kan åtgärder vidtas genom att låta barnen vara delaktiga och tycka till kring lokalerna om vad som behövs samt i god tid informera om förändringen och löpande möta de funderingar och frågor som uppstår.

Vid en större enhet kan det bli fler kollegor och en förbättrad arbetsmiljö med färre ensamarbetande timmar. Under processen har personalen och rektorerna varit delaktiga kring den eventuella förändringen i samband med studiedagar den 16 oktober och 8 januari. Riskanalyser för respektive enhet har genomförts i dialog mellan rektor och personalen. I riskanalyserna framkommer bland annat risker gällande schema, lokaler, samarbete, och kommunikationen med vårdnadshavare. Risknivåerna varierar beroende på den enskilda enhetens påverkan av en organisationsförändring. Exempelvis kan man se att i två riskanalyser där det framkommer att en ändring av organisationen kan komma att medföra att personal byter jobb så bedöms risken olika, i detta exemplet mellan risknivå 2 och 4. Åtgärder som lyfts i risk och friskbedömningen för att möta risken att personal byter jobb är att gå igenom förändringen och föra dialog med alla berörda medarbetare innan en ny organisation träder i kraft.

Barnkonventionen

Förvaltningens hantering ligger i linje med nämndens ansvar i skollagen och därmed även i enlighet med barnkonventionens intentioner.

Samverkan

Information har skett med de fackliga organisationerna vid förvaltningssamverkan den 17 januari 2024 samt vid förvaltningssamverkan den 21 februari 2024.

Bilagor

1. Sammanfattning av risk och friskbedömningar samt barnkonsekvensanalyser
2. Risk och friskbedömning Kapellgången natt
3. Barnkonsekvensanalys Kapellgången

4. Risk och friskbedömning Kapellgången dag
5. Risk och friskbedömning Prästvågen natt
6. Risk och friskbedömning Prästvågen dag
7. Risk och friskbedömning Prästvågen och Kapellgången- rektorer
8. Barnkonsekvensanalys Prästvågen
9. Risk och friskbedömning Gånglåten natt
10. Risk och friskbedömning Gånglåten - rektorer
11. Barnkonsekvensanalys Gånglåten
12. Risk och friskbedömning Salsavågen natt
13. Risk och friskbedömning Salsavågen - rektor
14. Barnkonsekvensanalys Salsavågen
15. Risk och friskbedömning Sommarvådersgatan
16. Barnkonsekvensanalys Sommarvådersgatan
17. Risk och friskbedömning Sommarvådersgatan

Ärendet

Ärendet gäller kommunfullmäktiges uppdrag om utökning av omsorg på obekväm arbetstid.

Beskrivning av ärendet

I Göteborgs Stads budget för 2023 fick förskolenämnden i uppdrag att öppna ytterligare en enhet med omsorg på obekväm arbetstid. Förvaltningen har under året genomfört en översyn av befintlig verksamhet för att kunna utläsa konsekvenser av en eventuell utökning samt kartlägga verksamhetsbehov i förhållande till gällande lagar och förordningar.

Genom begränsningar i vissa av lokalernas utformning är det idag svårt att tillmötesgå behovet av fler platser. Idag finns det 27 skolbarn och 59 förskolebarn i kö för plats på omsorg på obekväm arbetstid och totalt 90 barn är idag inskrivna. Idag bedöms kapaciteten för de fem enheterna vara 92 platser som kommer öka till 104 efter återgång till tidigare enheten Prästvägen då den renoverats färdigt. Med två större dygnet-runt förskolor med utgångspunkt om 60 platser var samt två kvälls- och helgförskolor om 20 platser var kan totala antalet platser öka till 160. Omsorg på obekväm arbetstid som är en samhällsviktig funktion kan då erbjuda fler platser och även ge möjlighet att hantera lokalbegränsningar för nuvarande verksamheter.

En ny arbetstidslag från 1 oktober 2023 gör att dygnsarbete som tidigare skett inte längre kan utföras på samma sätt. I samband med etablering av en ny organisationsmodell kommer heltidstjänster kunna erbjudas till personalen. Verksamhet på större enheter ger möjlighet att möta arbetsmiljöverkets krav om två jour rum. Tjänster omräknat till heltid blir 22 anställda utifrån den nya modellen.

2022 års uppgifter visar att närvaron på enheterna är låg i relation till antal platser samt gentemot de behov vårdnadshavare anmält. Under 2022 var det 558 nätter utan barn i verksamheterna totalt sätt. Samma mönster om låg närvaro fanns även under 2023 där det vid halvårsskiftet var 267 nätter utan barn i verksamheterna totalt sett. Vid beslut om förändring till större enheter kan den låga närvaron komma att kvarstå, dock bedöms det bli färre antal nätter utan barn i verksamheterna med större enheter.

Vid ett beslut om två större enheter för dygnet-runt verksamhet och två enheter för omsorg på kväll-helg kan det medföra möjligheter till ett samlat ledarskap, samlad administrativ hantering, samarbete mellan enheter och samlad hantering för placering. För personalen skulle det skapa möjligheter för ökat nätverkande samt mer tid för kompetensutveckling.

Idag finns det enheter för omsorg på obekväm arbetstid i alla utbildningsområden. Vid beslut om två större enheter med dygnet runt verksamhet samt två enheter med kvälls- och helg omsorg kommer närvaro i alla områden bibehållas. För enskilda familjer som har behov av omsorg på natten kan det medföra förlängda resvägar.

Placeringen av de två större dygnet runt förskolorna har valts utifrån lokalens möjlighet för expansion, tillgång till jour rum, goda kommunikationsmöjligheter med kollektivtrafik samt geografisk spridning i staden.

Genom att behålla fyra av fem verksamheter för omsorg på obekväm arbetstid skapas möjlighet till att ha en fortsatt geografisk spridning med närvaro i alla utbildningsområden.

Förvaltningen planerar ha dygnet runt verksamhet vid Kapellgångens förskola i utbildningsområde Centrum och Prästvägens förskola i utbildningsområde Hisingen. För omsorg under kvällar och helger planeras det vara vid förskolan Gånglåten i utbildningsområde Sydväst och förskolan Salsavägen i utbildningsområde Nordost.

Om beslut fattas om ändring av organisationsstruktur, kommer barn som har behov av omsorg på kvällar och helger och idag är inskrivna på Kapellgången och Prästvägen behålla platsen. För de som idag går på Gånglåten, Sommarvädersgatan och Salsavägen och har behov av omsorg på natten behöver de från augusti 2024 byta till någon av de två större enheterna.

Barnen som idag har nattomsorg på Gånglåten, Sommarvädersgatan och Salsavägen kommer få förtur till plats på Prästvägen eller Kapellgången. I augusti 2024 kommer 33 lediga platser öppnas upp då 17 barn på Prästvägen och 16 barn på Kapellgången övergår till förskoleklass.

För dygnet runt verksamheterna råder god tillgänglighet till kollektivtrafik. Kapellgångens förskola kommer vara möjlig att med cirka 5 minuters promenad till närmsta hållplats Kapellplatsen, nå flertalet av stadens områden med få eller inga byten. Förskolan Prästvägen kan nås med 8 minuters promenad från hållplatsen Eketrägatan och därefter nå flertalet av stadens områden med få eller inga byten.

Kapellgången och Prästvägen lokaler är anpassade för ett ökat barnantal och har tillgång till jour rum eller möjligheter att göra om befintliga rum till jour rum. För lokalerna vid Gånglåten och Salsavägen behöver inga anpassningar ske. Lokalen vid Sommarvädersgatan som idag används för omsorg på obekväm arbetstid utgörs av en lokal i lägenhetshus och är inte anpassad för en ökning av barngrupp. Vid en förändring av omsorg på obekväm arbetstid kan lokalen på Sommarvädersgatan sägas upp eller kunna användas som flexenhet.

Större enheter skapar möjligheter för barnen att träffa fler kompisar i samma ålder och öka personalnärvaron. Ibland kan barn vara det enda barnet under många timmar. Idag sker mycket ensamarbete vilket kan minskas genom större enheter. Genom att personalen får fler kollegor kan det leda till en bättre arbetsmiljö och ökad trygghet för barnen. Vid ett möjligt beslut om ändring till större enheter ges bättre förutsättningar för att möta det nya arbetstidsavtalet kring dygnsvila och dygns bryt.

Förvaltningens bedömning

En förändring till större enheter möter lagkraven samt arbetsmiljöverkets krav bättre och gör det enklare att omhänderta placeringsköen.

Johan Olofson

Annika Samuelsson Lovén

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Kvalitet